

Miljödepartementet

Miljö- och klimatsatsningar i vårändringsbudgeten – Fakta-PM

Vi står tillsammans inför stora utmaningar. Genom investeringar i klimat och miljö rustar vi samhället för framtiden och tillgängliggör och bevarar naturen för framtida generationer.

Minskad klimatpåverkan

Riksdagen har antagit ett mål om att Sverige år 2045 inte ska ha några nettoutsläpp av växthusgaser, för att därefter uppnå negativa utsläpp. För att nå dit krävs stora investeringar. Genom Klimatklivet, som går till lokala klimatinvesteringar, har över 3 200 ansökningar tillsammans fått drygt 4,8 miljarder kronor i statligt stöd. Denna medfinansiering möjliggör klimatinvesteringar på tillsammans över 10 miljarder kronor, som beräknas minska utsläppen med motsvarande mer än 1,5 miljoner ton koldioxid per år framöver. Med nuvarande utsläppsnivåer motsvarar det nästan 3 procent av våra samlade utsläpp av växthusgaser. Bland annat har stöd getts till ca 30 000 laddpunkter. Ladda hemma-stödet möjliggör för privatpersoner att söka stöd för installation av laddpunkter för elbilar i hemmet. Genom ladda hemma-stödet beviljades 3 336 ansökningar totalt 25,8 miljoner kronor under 2018. Det är tydligt att söktrycket på stödet ökade under året allteftersom stödmöjligheten blev mer allmänt känd.

Riksdagens beslutade budget för 2019 innebär att det för tillfället inte går att söka nya stöd via Klimatklivet eller ladda hemma-stödet. **I regeringens förslag till vårändringsbudget för 2019 finns förslag om en förstärkning om 758 miljoner kronor av anslaget för klimatinvesteringar.** Utöver 750 miljoner kronor för Klimatklivet och ladda hemma-stödet tillsammans, är 8 miljoner kronor avsatt till att finansiera redan ingångna avtal inom det

tillfälliga ekobonussystemet som stimulerar till överflyttning av godstransporter från väg till sjöfart.

Det ska vara enklare och mer lönsamt att investera i förnybar energi för eget bruk, t.ex. i solceller och solvärme. I vårändringsbudgeten tillförs 300 miljoner kronor i budgeten för 2019. Det innebär en nivå på 736 miljoner kronor för direkt stöd till utbyggnaden av solceller. Vi genomför också en sänkning av stödandelen från 30 procent till 20 procent. Det möjliggör att investeringsstöd till solceller kan lämnas till betydligt fler projekt än tidigare. Sedan investeringsstödet infördes 2009 har stödandelen reducerats flera gånger vartefter kostnaderna för solceller har minskat.

För att nå 1,5-gradersmålet krävs negativa utsläpp där koldioxid tas upp från atmosfären. Därför gör vi en helt ny satsning på ett investeringsstöd för minusutsläpp. **Att vidta åtgärder för att stödja teknikutveckling för minusutsläpp är en viktig del av Januariavtalet. Den satsningen omfattar 100 miljoner kronor.** Medlen får användas för utgifter kopplade till åtgärder i industrins processer som bidrar till negativa utsläpp av växthusgaser, såsom forskning, utveckling, test, demonstration och investeringar.

Regeringen vill förbättra människors möjligheter att resa kollektivt med liten klimatpåverkan. Trafikverket bör därför ges i uppdrag att **upphandla nattåg till flera europeiska städer. Den satsningen föreslås omfatta 50 miljoner kronor under 2019.**

Bevarad och tillgänglig natur

Det finns fortfarande ett stort behov av att långsiktigt skydda värdefulla skogar och marina områden för att säkerställa biologisk mångfald och möjligheter till friluftsliv. Många rödlistade arter behöver också skydd.

Därför satsar regeringen 100 miljoner kronor på att skydda värdefull natur – på så sätt finns bättre möjligheter att uppnå etappmålet för skydd av skog och flera av Sveriges miljömål. Satsningen innebär att nya naturreservat kommer att bildas i flera län. Naturvårdsverket gör, på förslag från länsstyrelserna, en bedömning av vilka värdefulla områden som kommer att skyddas med denna höjning av anslaget.

Vattenbrist och torka kommer att bli allt vanligare i framtiden. En minskad yt- och grundvattentillgång kan påverka dricksvattenförsörjning, jord- och

skogsbruk, industri och turism. Vi tar detta på största allvar och gör nu **en satsning på 200 miljoner kronor på bland annat våtmarker**. Satsningen innebär också att t.ex. viktig skötsel av naturreservat kan genomföras och att ledssystemet i fjällen kan fortsätta restaureras.

Regeringen satsar också **12 miljoner kronor för att minska de negativa effekterna av översvämningsmygg** för boende och besökande i drabbade områden. Satsningen gör det även möjligt att öka takten för att ta fram långsiktiga alternativa lösningar på problemen med översvämningsmygg.

För att kunna genomföra satsningarna tillför vi **10 miljoner kronor till Naturvårdsverket**.

I vårändringsbudgeten under utgiftsområde 23 tilldelas Skogsstyrelsen **150 miljoner kronor som kan användas som ersättning till markägare** inom nyckelbiotopsrika brukningsenheter.

Renare vatten och hav

För att stärka arbetet med ren havs- och vattenmiljö föreslås **en ökning av anslaget med åtgärder för havs- och vattenmiljö med 120 miljoner kronor**. Medlen ska framförallt gå till insatser mot övergödning, däribland förstärkningar av lokala vattenvårdsåtgärder (LOVA). Utöver insatser mot övergödning kan det också användas till andra åtgärder som bidrar till att nå miljökvalitetsmålen, t.ex. minskad spridning av miljöfarliga ämnen från fritidsbåtar till vattenmiljön och omhändertagande av förlorade fiskeredskap. Medel går även till åtgärder som ökar upptag och återcirkulering av näringsämnen genom odling av musslor eller blå fångstgrödor, exempelvis genom vattenbruk. Vidare går satsningen till vattenskyddsområden. För att skydda viktiga råvattentillgångar kan länsstyrelsen eller kommunen besluta om att inrätta vattenskyddsområden. Mer medel behövs till länsstyrelserna för detta arbete.

Miljöövervakningen är avgörande för att se hur arbetet med att nå miljömålen fortlöper. Ökad kunskap om tillståndet i miljön är även en förutsättning för välunderbyggda beslut om åtgärder. Miljöövervakningen av hav och vatten behöver förstärkas. **Anslaget till miljöövervakning stärks därför med 40 miljoner kronor.**

Det finns stora behov att komma åt de ansamlingar av miljögifter som finns i förorenade vattendrag, sjöar- och havsbottnar i Sverige. **Regeringen stärker därför anslaget sanering och återställning av förorenade områden med 40 miljoner kronor 2019.** Miljögifter i sediment kan spridas till omgivande vattenmiljö vilket utgör ett hot mot både människors hälsa och miljön. Det riskerar även att påverka t.ex. turism och fiske och vi människor riskerar att få i oss farliga ämnen som dioxiner och PCB via maten på våra tallrikar. Längs Sveriges kuster finns också hundratal vrak som innehåller miljöfarliga ämnen som när de slutligen läcker ut riskerar att skada både växter, djur och människor.

Sänkta anslagsnivåer

I riksdagens beslutade budget för 2019 lades ytterligare 80 miljoner kronor på internationella klimatinvesteringar. I vårbudgeten drar regeringen tillbaka denna ökning av anslaget. Regeringen gör bedömningen att den anslagsnivå som föreslogs i budgetpropositionen för 2019, 255 miljoner kronor, är väl avpassad i förhållande till ändamålet.

Riksdagens beslutade budget för 2019 är delvis strukturerad på ett annat sätt. I den finns ett anslag på 50 miljoner kronor för **teknikneutral laddinfrastruktur** längs våra vägar. Regeringen gör bedömningen att stöd för investeringar i infrastruktur för alternativa drivmedel istället kan lämnas från anslaget 1:16 Klimatinvesteringar, där Klimatklivet ingår. Som framgår ovan stärks det anslaget med 758 miljoner kronor. En särskild satsning från ett nytt anslag bör därför inte genomföras. Regeringen anser därför att anslaget 1:21 Teknikneutral laddinfrastruktur bör minskas med 50 miljoner kronor.

I riksdagens beslutade budget gjordes stora nedskärningar på klimat och miljö, samtidigt som forskningsanslaget till **Formas** (Anslag 2:2 Forskningsrådet för miljö, areella näringar och samhällsbyggande: Forskning) höjdes med 100 miljoner kronor mer än vad som tidigare var beräknat. Nu återställs anslaget till nivån i den av riksdagen antagna propositionen *Kunskap i samverkan – för samhällets utmaningar och stärkt konkurrenskraft*. Regeringen menar att anslagsnivån bör vara i linje med inriktningen i propositionen och föreslår därför en minskning med 100 miljoner kronor.

I den budget som riksdagen har antagit för 2019 finns det ett ramanslag till **klimatanpassning** på 316 750 000 kronor. I vårbudgeten minskar

regeringen anslaget med 55 miljoner kronor. Anslaget får bl.a. användas för utgifter för att förebygga och begränsa samhällets sårbarhet till följd av klimatförändringar såsom förebyggande och kunskapshöjande insatser, utredningar, att bidra till finansieringen av de ökade samordning, planer samt delfinansiering av åtgärder för skredsäkring längs Göta älv. Minskningen bedöms inte påverka den verksamhet som finansieras från anslaget. Samtidigt görs en satsning på motsvarande belopp (55 miljoner kronor) på kommunernas möjlighet att förebygga klimatrelaterade naturolyckor genom stöd för förebyggande åtgärder för jordskred och andra naturolyckor. Denna satsning på 55 miljoner kronor görs under utgiftsområdet för försvar och samhällets krisberedskap.

Tabell

	Riksdagens beslutade budget 2019	VÄB 2019
<i>Belopp i miljoner kronor</i>		
Minskad klimatpåverkan		
Klimatklivet & ladda hemma-stöd	750	+758
Stöd till solceller*	535	+300
Investeringar för negativa utsläpp	0	+100
Internationell tågtrafik*	0	+50
Bevarad och tillgänglig natur		
Skydd av värdefull natur	678	+100
Våtmarker m.m.	647	+200
Myggbekämpning**	0	+12
Naturvårdsverket	575	+10
Insatser för skogsbruket*	282	+150
Renare vatten och hav		
Övergödning m.m.	1149	+120
Miljöövervakning	360	+40

Sanering	856	+40
Totalt satsningar	5832	+1880
Finansieringar		
Klimatanpassning	316	-55
Internationella klimatinvesteringar	335	-80
Teknikneutral laddinfrastruktur	50	-50
Formas	1044	-100
Totalt finansieringar	1745	-285

* Annat utgiftsområde än allmän miljö- och naturvård

** Under 2018 beviljade Naturvårdsverket medel för myggbekämpning inom ramen för anslag 1:3